

ע"פ 5385/16 - רפאל בן שמעון נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 5385/16

לפני:
כבוד השופט מ' מזוז
רפאל בן שמעון

המערער:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת המערער לעיכוב ביצוע עונש מאסר בפועל אשר הושת על ידי ביהמ"ש המחוזי מרכז-לוד (כב' ס. הנשיא ר' לורך) במסגרת גזר דינו שניתן ביום 31.5.2016 בת"פ 30165-01-15

ו' בתמוז התשע"ו (12.7.2016)

תאריך הישיבה:

עו"ד גיל גבאי

בשם המבקש:

עו"ד תמר פרוש

בשם המשיבה:

החלטה

1. בקשה לעיכוב ביצוע עונש מאסר בפועל בן 24 חודשים אשר הושת על המערער על ידי בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' סגנית הנשיא ר' לורך) במסגרת גזר דינו שניתן ביום 31.5.2016 בת"פ 30165-01-15, וזאת עד להכרעה בערעור שהגיש המערער בבית משפט זה.

2. ביום 17.11.2015 הורשעו המערער ונאשם נוסף (להלן: נועם, וביחד: הנאשמים), על יסוד הודאתם בעובדותיו של כתב אישום שתוקן במסגרת הסדר טיעון. לפי עובדות כתב האישום המתוקן, הנאשמים קשרו קשר עם הקטין ש.כ. לבצע שוד בסניפי בנק הדואר. בהתאם לקשירת הקשר ולשם קידומו הצטיידו ש.כ. והנאשמים באקדח דמה (להלן: האקדח), בחפץ חד, ברכב ובביגוד שיסייע להסוואת פניהם. ביום 9.12.2014 נהג ש.כ. ברכב כשעמו הנאשמים, והשלושה נסעו לסניף בנק הדואר בקרית עקרון. בהגיעם לשם, עצר ש.כ. את הרכב, והנאשמים ירדו ממנו, כשפניהם מכוסות והם אוחזים באקדח ובחפץ החד, ורצו לכיוון סניף הבנק, תוך ש- ש.כ. ממתין לנאשמים ברכב על מנת למלטם מהמקום. עובר אורח שעבר במקום קרא לפקידות סניף הבנק לנעול את דלת הכניסה, והן אכן עשו זאת. הנאשמים ניסו לפתוח את הדלת, אך משלא הצליחו, נמלטו חזרה לרכב, ו- ש.כ. הסיע אותם ליעד הבא.

בהמשך אותו היום הגיעו ש.כ. והנאשמים לסניף בנק הדואר בבאר יעקב. ש.כ. עצר את הרכב, והנאשמים ירדו ממנו, כשפניהם מכוסות והם אוחזים באקדח ובחפץ החד, ורצו לכיוון סניף הבנק, תוך ש- ש.כ. ממתין לנאשמים ברכב על מנת למלטם. הנאשמים נכנסו לסניף כשהם דוחפים הצדה אדם שעמד בכניסה ואשה נוספת (להלן: המתלוננת) וצעקו "זה שוד" בזמן שאחזו בידיהם באקדח ובסכין. פקידות הסניף נכנסו לכספת פנימית, נעלו את עצמן בתוכה ולחצו על לחצן המצוקה, והנאשמים ברחו בריצה אל הרכב, ו- ש.כ. מילט אותם מהמקום.

3. בגין מעשיהם אלה, בהם הודו כאמור, הורשעו הנאשמים בביצוע עבירות של קשירת קשר לפשע וניסיון שוד.

4. בהסדר הטיעון בעניינו של המערער הוסכם בין הצדדים כי המדינה תעתור לעונש של 28 חודשי מאסר בפועל, הכוללים בתוכם הפעלת עונש מאסר מותנה התלוי ועומד נגד המערער, ואילו המערער יהיה חופשי בטיעונו. הצדדים טענו לענין העונש, וביום 31.5.2016 ניתן גזר דינו של המערער. בית המשפט זקף לזכותו של המערער את גילו הצעיר, ניסיונו להקים עסק ולנהל אורח חיים נורמטיבי ותקין, נכונותו הראשונית להשתתף בהליך טיפולי והודאתו באשמה. עם זאת, בית המשפט הביא בחשבון את העובדה כי בינואר 2012 הורשע המערער בביצוע עבירות דומות של קשירת קשר ושוד בגין נגזר עליו עונש קל של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, ואף על פי כן המערער לא השכיל לנצל את ההזדמנות שניתנה לו, אלא חזר וביצע עבירות חמורות, שעה שתלוי ועומד נגדו עונש מאסר מותנה. כמו כן, בית המשפט התחשב בהתרשמותו של שירות המבחן, לפיה למערער דפוסי אישיות וחשיבה בעייתיים, הוא חשוף לחברה שולית ומוצא בה מענה לצרכיו ותחושת שייכות, והתייחסותו לביצוע העבירות "מצומצמת וחלקית". בית המשפט התחשב גם בעובדה ששירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית בעניינו של המערער. יוער כי ביום 23.2.2016, עוד טרם מתן גזר הדין, דחה בית משפט קמא את בקשתו של המערער להגשת תסקיר משלים אשר יבחן את אפשרות השתלבותו בהליך שיקומי, וזאת נוכח העובדה שתסקיר שירות המבחן שכבר הוגש נמנע מהמלצה שיקומית בעניינו.

נוכח האמור גזר בית המשפט על המערער 20 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו, שני מאסרים על תנאי ופיצוי למתלוננת. בנוסף, בית המשפט הורה על הפעלת עונש המאסר המותנה אשר נגזר על המערער בת"פ 11-03-13841, כאשר מתוך תקופת מאסר זו ירצו 4 חודשים במצטבר לעונש המאסר בפועל שהוטל על המערער בגין ההליך מושא הערעור, ובסך הכל - 24 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו של המערער.

5. בהחלטת בית משפט קמא, עוכב ביצוע עונש המאסר שנגזר על המערער עד ליום 17.7.2016.

6. המערער הגיש ערעור בבית משפט זה על גזר דינו של בית משפט קמא. בתמצית יצוין כי המערער טוען בערעור כי שגה בית משפט קמא כאשר דחה את בקשתו לקבל תסקיר משלים בעניינו, באופן אשר "מנע אפשרות מעשית לעתירה להארכת המאסר המותנה כפועל יוצא של המלצה שיקומית, אילו הייתה כזו המלצה". לחילופין, נטען כי יש להשוות את עונשו של המערער לזה של נועם, אשר נידון ל-12 חודשי מאסר בפועל בלבד.
7. כעת מונחת לפני בקשה לעיכוב נוסף של ביצוע מאסרו בפועל של המערער, עד להכרעה בערעורו. לטענת המערער, הוא נתון בתנאים מגבילים מזה כשנה וחצי, ולא נרשמה כל הפרה של תנאי השחרור שלו ולא נפתחו בעניינו תיקים נוספים כלשהם. כמו כן, נטען כי המערער שיתף פעולה עם שירות המבחן, השתתף במפגשים קבוצתיים ופרטניים אליהם הוזמן, התייצב לכל הדיונים בעניינו ושילם באופן מידי את הפיצוי שהוטל עליו. המערער טוען כי האינטרס בריצוי מידי של עונש המאסר שהושת עליו "נסוג מפני האפשרות של המשך הליך שיקומי, כאשר [המערער] פועל לניהול אורח חיים יצרני וראוי ולא הפר את האמון שניתן בו במסגרת תנאי השחרור".
- בתגובה שהגישה התנגדה המדינה לבקשה: לטענתה, הסיכוי שבית משפט זה יתערב בעונש שנגזר על המערער הוא נמוך מאוד, וגם אם יחליט בית המשפט להקל בעונש - לא יהיה בתחילת ריצויו כדי לסכל את הערעור, וזאת נוכח העובדה שתקופת המאסר שנגזרה על המערער בבית משפט קמא איננה קצרה.
8. בדיון לפני חזרו באי כוח הצדדים על עיקרי טענותיהם דלעיל. בנוסף, עמד בא כוח המערער על כך ששותפו לעבירות (נועם) נידון רק ל-12 חודשי מאסר בפועל, למרות שהמדינה עתרה לעונש זהה לשניהם, וביקש לעכב את תחילת ריצויו עונש המאסר כדי לא לחסום את דרכו של המערער לבקש בערעור המרת עונש המאסר בעבודות שירות. מנגד, הדגישה באת כוח המדינה כי התסקיר בעניינו של המערער לא היה חיובי וכי שירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית בעניינו. עוד צוין כי בית משפט קמא הקל בעונשו של נועם בשל העדר עבר פלילי ובהתחשב בנסיבותיו האישיות והמשפחתיות, במצבו הנפשי ובהליך הטיפול בו החל.
- דיון והכרעה
9. לאחר העיון, לא מצאתי כי מתקיימת בעניינו של המערער עילה המצדיקה את עיכוב ביצוע עונשו.
10. השיקולים לדחיית ביצועו של עונש מאסר שהושת על מי שהורשע בדין נמנו בפסק הדין בענין שוורץ (ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000)). נקודת המוצא הינה כי על בית המשפט להפעיל את שיקול דעתו באופן המביא בחשבון את האינטרס הציבורי באכיפה מיידית של המאסר, עוד בטרם בירור הערעור, אך מנגד עליו להקפיד כי מימוש אינטרס זה אינו פוגע במערער ובזכויותיו במידה העולה על הנדרש, בעיקר אל מול החשש ל"ריצוי-יתר". לשם כך, על בית המשפט לבחון, בין היתר, את חומרת העבירה ונסיבות ביצועה, משך תקופת המאסר, טיב הערעור וסיכויי הצלחתו, עברו הפלילי של הנאשם וכן נסיבות אישיות מיוחדות, ככל שישנן (ע"פ 5741/04 יקירביץ' נ' מדינת ישראל (12.9.2004); ע"פ 37/07 פרג' נ' מדינת ישראל (11.2.2007); ע"פ 8676/07 חג' יחיא נ' מדינת ישראל (23.10.2007)).

11. בענייננו, על פני הדברים, דומה כי סיכויי הערעור אינם גבוהים, ומכל מקום, ההסתברות להפחתת עונשו של המערער בערעור באופן העלול לסכל את הערעור, היא רחוקה. לכך יש להוסיף, כמפורט לעיל, כי בגזירת עונשו של המערער כבר התחשב בית משפט קמא בנסיבותיו האישיות תוך שהוא זוקף לזכותו את גילו הצעיר, את הודאתו באשמה, את ניסיונו להקים עסק ולנהל אורח חיים נורמטיבי ותקין ואת נכונותו הראשונית להשתתף בהליך טיפולי, ובהתאם לכך נגזר עונשו קרוב יותר לרף התחתון של מתחם הענישה שנקבע.

12. בנוסף, יש ליתן משקל בענייננו לעובדה כי בינואר 2012, פחות מ- 3 שנים קודם לאירועים בגינם הורשע כעת המערער, הוא הורשע בביצוע עבירות דומות של קשירת קשר ושווד. בהרשעתו הקודמת נגזר על המערער עונש קל של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וכן עונשים מותנים, אך המערער לא השכיל לנצל את ההזדמנות שניתנה לו, אלא חזר וביצע עבירות חמורות דומות, שעה שתלוי ועומד נגדו עונש מאסר מותנה.

13. סוף דבר: הבקשה נדחית. המערער יתייצב לריצוי עונשו במועד ובמקום שנקבעו על ידי בית משפט קמא.

ניתנה היום, ו' בתמוז התשע"ו (12.7.2016).

ש ו פ ט